

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

14 maart 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over geweld tegen vrouwen
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de follow-up van te vroeg geboren kinderen

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van permanente campingbewoners

Vraag om uitleg van de heer Frans De Cock tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de lijst van de producten waarvan de kosten in aanmerking komen voor een tentlasteneming in het kader van de zorgverzekering

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het toenemende cannabisgebruik bij jongeren

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het gebruik van genotsmiddelen door jongeren uit middelbare scholen en het recente onderzoek daarover door de VAD

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over slachtofferhulp

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het schrappen van kosten van personeel bij slachtofferhulp door de federale minister van Justitie

Vraag om uitleg van de heer Frans De Cock tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de mogelijke budgetbeperkingen voor de centra voor slachtofferhulp die in alle arrondissementen werden opgericht

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de goede werking van diensten Slachtofferhulp

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 14 maart 2002

VOORZITTER : Mevrouw Patricia Ceysens

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.12 uur.*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over geweld tegen vrouwen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over geweld tegen vrouwen.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, geweld tegen vrouwen is een onderwerp dat af en toe door negatieve incidenten in de publieke belangstelling komt. Nu er zich geen sensationele zaken voordoen, is een objectieve kijk mogelijk.

Geweld tegen vrouwen is een reëel probleem dat nog steeds toeneemt. Dat blijkt uit een studie over geweld in het algemeen van het Limburgs Universitair Centrum in opdracht van toenmalig minister Smet, waarin de situatie op het einde van de jaren tachtig werd vergeleken met die van het einde van de jaren negentig. Die gegevens worden bevestigd door de vertrouwenscentra. Volgens die centra betreft geweld in 60 percent van de gevallen geweld tegen meisjes, en heeft het vaak met hun vrouwelijkheid te maken. Geweld komt meer voor in het gezin dan erbuiten. Een vijfde van de vrouwen krijgt met geweld te maken. De cijfers van het parket zijn natuurlijk lager : met dergelijke problemen loop je niet te koop. Geweld gebeurt meer tussen bekenden dan tussen vreemden. Daders en slachtoffers van geweld zijn ook bepaalde types mensen.

Geweld kan verschillende vormen aannemen. Lichamelijk geweld is het meest zichtbaar. Als men-

sen worden vernederd of bedreigd, of als hun gedrag wordt gecontroleerd, is er sprake van psychisch geweld. Seksueel geweld houdt gedwongen seksuele handelingen in.

Vorig jaar heb ik een schriftelijke vraag gesteld om een overzicht te krijgen van de Vlaamse organisaties en instanties die in aanraking komen met dit fenomeen. In de eerste plaats is er het Actiepunt Opvang Slachtoffers Geweld Op Vrouwen. Binnen het algemeen welzijnswerk zijn er 9 centra met vluchthuizen voor vrouwen. In totaal bieden ze 130 opvangplaatsen aan. Het vluchthuis in Hasselt heeft plaats voor 15 vrouwen, maar moet maandelijks 70 aanvragen weigeren. Dat geeft reeds een idee van het probleem. 13 centra bieden hulp aan slachtoffers van misdrijven. Daarbij fungeert de gewone residentiële opvang vaak als noodoplossing om mensen te helpen die het slachtoffer werden van geweld. De centra voor algemeen welzijnswerk (CAW's) hebben dus zowel een preventieve als een curatieve taak.

Als belangrijk aanspreekpunt is Tele-Onthaal een indicator voor de ernst van de toestand. De oproepen worden ingedeeld in categorieën. In 2000 liepen er 928 telefoontjes binnen over partnermishandeling. Voorts is er nog de allochtone info- en hulplijn.

Buiten het algemeen welzijnswerk zijn er de 6 centra voor integrale gezinszorg. Ze vangen kinderen en jongeren op die in aanraking kwamen met huiselijk geweld. Ook de opvangdiensten voor de slachtoffers van mensenhandel zien veel gevallen van geweld tegen vrouwen. Daarnaast zijn er heel wat praat- en zelfhulpgroepen voor mishandelde vrouwen. De vertrouwenscentra voor kindermishandeling gaan ervan uit dat 60 percent van hun zaken in verband staan met geweld tegen vrouwen, doorgaans meisjes.

Van Cleuvenbergen

De voorgaande gegevens bieden een overzicht van de eerstelijnszorg. Ik heb de artsen, Kind & Gezin en de CLB's (Centra voor leerlingenbegeleiding) buiten beschouwing gelaten.

Wat de tweedelijnszorg betreft, vermeld ik de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) en de psychiatrische instellingen. De vluchthuizen zouden eventueel ook als tweedelijnszorg kunnen worden beschouwd. Dat kan allemaal worden gecatalogeerd onder opvang.

Op het gebied van preventie is er in Vlaanderen geen structuur. We verwachten dat artsen, Kind & Gezin, CLB's en CAW's de preventie spontaan op zich nemen. De regering zegt dat preventie voor haar een prioriteit is. Als dat zo is, dan hadden we toch wel meer verwacht en zeker dat het gestructureerder zou zijn. Iedereen weet dat sommige vrouwen hun problemen niet durven melden, omdat ze denken dat het geweld dan nog zal toenemen. Velen ervaren ook dat hun klachten niet altijd ernstig worden genomen en dat hen schuldgevoelens worden aangepraat. Sommige vrouwen sublimeren hun klachten en veroorzaken ziekten bij anderen. Het syndroom van Münchhausen by proxy, waardoor gefrustreerde moeders hun kinderen ziek maken om zelf aandacht te krijgen, is de voorbije jaren veel vaker opgedoken.

De eerstelijnsdiensten hebben veel andere taken, en opvang van geweld tegen vrouwen is maar een van hun opdrachten. Dat creëert verwarring bij het dienstpersoneel, maar ook in de buitenwereld, en daar lijdt de dienstverlening onder. Er is voldoende aanbod van scholing en bijscholing, maar als bijvoorbeeld iemand in het welzijnswerk drie dagen bijscholing volgt, dan kunnen er op die dagen geen klachten worden behandeld. Bovendien is zo'n scholing duur en zijn er niet altijd middelen voor in de social-profitsector. Er is ook een grote doorstroming omdat zulke beroepen heel zwaar zijn en niet levenslang worden volgehouden. Daardoor gaat veel kennis en expertise verloren.

In de tweedelijnszorg kampen de CGG's nog steeds met financiële problemen. Sommige centra kunnen niet overleven zonder een bijdrage te vragen aan hun cliënten. Dat kan toch niet in deze problematiek.

Er schort wat aan de preventie, want de vrouwen weten onvoldoende op welke plaatsen ze daarvoor terecht kunnen. De hopelijk voorhistorische beschuldigingen dat vrouwen het geweld zelf hebben

uitgelokt, maken dat men niet aan preventie toekomt. Preventie moet zich richten naar alle vrouwen, maar ook naar mannen. Ik refereer hier aan de wittelintjescampagne die een paar jaar geleden in Canada is ontstaan. De campagne vraagt aan mannen om rond 25 november, de internationale dag voor de uitroeiing van geweld tegen vrouwen, een week lang een wit lint te dragen. Zo maken ze kenbaar dat ze tegen geweld tegen vrouwen zijn en dat in hun omgeving onmogelijk zullen maken. Die actie werd vorig jaar in Limburg gevoerd, met enorme affiches in de bussen van De Lijn. Bekende Limburgse mannen kwamen met zo'n lintje op de lokale televisie. Zulke acties zijn belangrijke symbolen omdat erover gepraat wordt.

Er moet ook meer aandacht worden besteed aan de opleiding van de hulpverleners, ook in het kader van de reguliere opleidingen. De maatschappelijke werkers, maar ook huisartsen zouden over een basisinformatie moeten beschikken. Kind en Gezin speelt in het algemeen goed op deze situatie in.

Een ander heikel punt is het seponeren van processen-verbaal over geweld tegen vrouwen. Vorige week stond in de krant dat 80 percent van deze processen-verbaal worden geseponneerd. Als de cijfers kloppen, is dit een alarmerende toestand.

Dit is ook de aanleiding voor mijn interpellatie. Er zou in Vlaanderen een actieplan moeten komen om geweld tegen vrouwen tegen te gaan. Wij hebben een taak op het vlak van preventie en opvang, zowel op de eerste als tweede lijn. Ik refereer aan de federale overheid, die bijvoorbeeld inzake opvang van slachtoffers van misdrijven initiatieven heeft genomen. Er bestaat een samenwerkingsakkoord tussen de federale minister van Justitie en Binnenlandse Zaken en de Vlaamse minister van Welzijn. Er zou een samenwerkingsakkoord over het geheel tot stand moeten komen. De federale overheid heeft een nationaal actieplan tegen geweld op vrouwen uitgewerkt, dat ter sprake kwam in het kader van het Europees voorzitterschap. Dit plan beperkt zich wel tot de federale materies.

Mevrouw de minister, waarom zouden wij niet aan preventie doen? De federale overheid heeft in het najaar een affichecampagne gelanceerd. Dit was een goede zaak, maar het was deels onze taak. Ik refereer aan het Pekingdecreet en de opvolging van de Pekingconferentie vorig jaar.

Zijn er buiten de opsomming die ik net heb doorgenomen, nog andere initiatieven? Op welke manier zult u het preventiebeleid vorm geven? Welke steun voorziet u voor de sectoren die op dit terrein

Van Cleuvenbergen

actief zijn ? Welk opvangbeleid zult u voeren voor vrouwen die met geweld te maken krijgen ?

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik sluit mij aan bij de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen. Het geweld tegen vrouwen neemt aanzienlijk toe. Vrouwen krijgen te maken met drie vormen van geweld : fysisch, seksueel en psychisch geweld. In een relatie staan vrouwen vaak machteloos tegen geweld.

Mevrouw Van Cleuvenbergen verwees naar cijfers, maar die geven zeker geen correct beeld van de realiteit. De meeste vrouwen durven immers vaak geen klacht indienen tegen hun man uit schrik voor represailles. Ik steun de vraag van mevrouw Van Cleuvenbergen om een actieplan uit te werken. Er moet een prioriteit van worden gemaakt, en het wordt tijd om te handelen. De klemtoon moet op preventie liggen. De actie met de witte lintjes is een mooie poging om mannen te overtuigen, maar in de praktijk blijken mannen die geweld gebruiken het gebruik van geweld theoretisch onaanvaardbaar te vinden.

Geweld tegen vrouwen komt voor in alle lagen van de bevolking, zelfs bij de hogergeschoolden. De symbolische actie is nuttig, maar in de praktijk zal ze weinig verandering teweegbrengen. Er zijn wel opvangmogelijkheden voor vrouwen die in aanraking komen met geweld, maar op het terrein is niet duidelijk waar ze terecht kunnen. Er is nood aan duidelijkheid. De opvangmogelijkheden zijn vaak onbekend. Een gestructureerd overzicht van opvangmogelijkheden voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld en de nodige bekendmaking errond zouden zeker nuttig zijn.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, geweld op vrouwen neemt inderdaad toe. De materie wordt steeds complexer, zeker als het gaat om geweld tegen vrouwen in familiaal verband.

Intrafamiliaal geweld blijft dikwijls intramuraal, tot de druppel de emmer doet overlopen. Tegen dan is al verschrikkelijk veel leed geleden, en is het dikwijls ook al te laat. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het schrijnende geval van mishandeling in Antwerpen tijdens de nieuwjaarsnacht. De politie kwam helaas te laat. Waarschijnlijk ging aan dat drama

een hele voorgeschiedenis van geweld vooraf. In die zin denk ik dat de wittelintjescampagne waarnaar mevrouw Van Cleuvenbergen heeft verwezen, een goed initiatief is.

Iedereen draagt een verantwoordelijkheid. In onze samenleving leeft iedereen binnen zijn eigen vier muren, en wat er elders gebeurt, hebben we niet gehoord of gezien. Net zoals er campagnes zijn gevoerd tegen kindermishandeling, moeten er campagnes komen tegen vrouwenmishandeling. Mensen moeten op hun burgerschap worden gewezen. Als ze geweld vaststellen of vermoeden dat er geweld wordt gebruikt, moeten ze stappen ondernemen.

Geweld tegen vrouwen is een complexe materie. Dit probleem moet op een geïntegreerde manier worden aangepakt, maar tegelijkertijd ook op een gediversifieerde wijze. Dit thema past binnen mijn drie beleidsdomeinen : welzijn, gezondheid en gelijke kansen. In het kader van het inclusief beleid komt geweld tegen vrouwen vooral binnen de domeinen welzijn en gezondheid aan bod. De initiatieven die ik heb opgesomd naar aanleiding van de vraag van 29 maart 2001 illustreren dat in alle voorzieningen voor welzijn en gezondheid aandacht wordt opgebracht voor geweld tegen vrouwen.

Geweld tegen vrouwen is ook een zaak van justitie en vrouwenhandel, en dat is vooral een federale aangelegenheid. Vanuit het perspectief van gelijke kansen houd ik me bezig met de preventie. Informatie en sensibilisering zijn op dat vlak erg belangrijk. Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft ondermeer verwezen naar de grootschalige campagne van federaal minister Onkelinx die naar aanleiding van het Europees voorzitterschap is gevoerd.

Men zou kunnen opwerpen dat preventie een gemeenschapsbevoegdheid is. Mevrouw Onkelinx is er wel in geslaagd om op federaal niveau, in het kader van een Europees initiatief, daar belangrijke sommen voor te mobiliseren. Tijdens een interministeriële conferentie hebben we deze campagne grondig besproken. Dat leidde ertoe dat de gemeenschapsministers betrokken waren bij de keuze van de affiche en van het bureau. Dankzij onze inbreng werd ervoor gezorgd dat op de Nederlandstalige affiches het nummer van Tele-Onthaal stond, en niet het voorlopige nummer dat voor geheel België moest dienen. Bij Tele-Onthaal is het probleem van geweld tegen vrouwen een permanent aandachtspunt. Mishandelde vrouwen worden er naar de juiste persoon en plaats doorverwezen.

Vogels

In het najaar van 2002 wil ik met minister Onkelinx en de andere gemeenschappen die grootschalige federale campagne een vervolg geven. We denken dan vooral aan een initiatief voor jongeren. Onderzoek toont immers aan dat de eerste vormen van geweld zich voordoen rond de puberteit. Het is belangrijk dat jongens en meisjes zich daar bewust van worden. Naast sensibilisering blijft adequate opvang en hulp belangrijk. De daders van intrafamiliaal geweld zijn vaak zelf slachtoffer van geweld geweest. Die cirkel moet worden doorbroken. Dat is een belangrijk aspect van de hulpverlening, en die heeft ook een belangrijk secundair preventief effect.

In de autonome centra voor algemeen welzijnswerk zijn op dit ogenblik twintig opvangcentra voor vrouwen en zes vluchthuizen voor vrouwelijke slachtoffers van intrafamiliaal geweld geïntegreerd. Daarnaast zijn er in Vlaanderen nog dertien centra voor slachtofferhulp actief. Ze zijn ingebed in de werking van de centra voor algemeen welzijnswerk. In de samenwerkingsovereenkomst met de federale overheid is immers bepaald dat politie en justitie slachtoffers van misdrijven, als ze daarmee tenminste akkoord gaan, kunnen doorverwijzen naar de centra voor slachtofferhulp. Die centra nemen dan, samen met professionele hulpverleners of vrijwilligers, contact op met het slachtoffer. Ze maken afspraken over begeleiding. De politie en rijkswacht kunnen mishandelde vrouwen die onmiddellijk residentiële opvang nodig hebben, direct naar vluchthuizen doorverwijzen.

We moeten er echter ook rekening mee houden dat vrouwen vaak in eerste instantie via een ambulante begeleiding een oplossing zoeken. Bij intrafamiliaal geweld zijn vaak kinderen in het spel, en het is dan niet altijd gemakkelijk om te beslissen het huis te verlaten en naar een vluchthuis te gaan. Tijdens de hoorzitting waar het rapport over thuisloosheid in Vlaanderen is voorgesteld, kwam de vraag om hulp van dat soort vrouwen aan bod. Ik wil daarop ingaan. Nog dit jaar neem ik een initiatief ter bevordering van de ambulante begeleiding bij wonen. Dat moet ertoe bijdragen de residentiële instroom en de dichtslibbing ervan beter onder controle te krijgen. Anders gezegd : veel vrouwen die in vluchthuizen terechtkomen, zouden eigenlijk liever ambulant worden begeleid. Die vrouwen willen in een aparte woonst begeleiding krijgen.

Inzake de vorming en de opleiding van het personeel moeten de centra voor algemeen welzijnswerk een vormings-, trainings- en opleidingsbeleid voe-

ren. In het besluit van de Vlaamse regering van 12 oktober 2001 is hiervoor in 2002 in een extra forfaitair bedrag van 115,12 euro per VTE (voltijds equivalent) voorzien om die opleiding te financieren zonder daarbij de enveloppefinanciering te belasten.

In dit aandachtsgebied is ook een structurele rol weggelegd voor de centra voor integrale gezinszorg. Deze zes centra zorgen voor een residentiële of semi-residentiële opvang, of voor een ambulante begeleiding van de ouders en kinderen in gezinnen waar het functioneren zo problematisch is geworden dat gezinsdesintegratie een reële bedreiging vormt. Normproblemen zoals verwaarlozing, incestueuze relaties, kindermishandeling en partnergeweld, behoren in belangrijke mate tot de problemen waarvoor de centra een integrale hulpverlening bieden aan het hele gezin.

Twee jaar geleden hebben we beslist tot uitbreiding van deze centra voor integrale gezinszorg. Ik denk dat die uitbreiding thans op het terrein bijna gerealiseerd is zodat we daar een verbreding van de hulpverlening kunnen waarmaken.

Tot slot wens ik de interpellant te bedanken. Ik zal zeker rekening houden met het voorstel naar aanleiding van de reeds genomen initiatieven. In het kader van de in het najaar te voeren campagne overweeg ik, bij wijze van begeleiding, een brochure uit te geven die vrouwen duidelijk moet maken waar ze nu eigenlijk terecht kunnen. Dit zou de drempel tot de hulpverlening toch een stukje moeten verlagen.

Bovendien moet het vrouwen die slachtoffer zijn van intrafamiliaal geweld, duidelijk maken dat er nog andere hulpverleningsmogelijkheden bestaan dan naar de politie gaan. Helaas stellen we vast dat vrouwen, voor wie de situatie al te erg wordt, enkel aan de politie denken. Nochtans bestaan er nog andere en minder ingrijpende mogelijkheden die de vrouwen er in een vroeger stadium kunnen voor behoeden dat het geweld nog verder uit de hand loopt en de spreekwoordelijke emmer doet overlopen, met fysiek geweld tot gevolg.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat deze bekommernis niet alleen door de commissieleden, maar ook door heel veel andere mensen wordt gedeeld.

Van Cleuvenbergen

Het verheugt me dat u in het najaar een vervolg aan de campagne geeft. Het najaar is daarvoor een goede periode. Immers, op 25 november is er de internationale dag voor uitroeiing van geweld tegen vrouwen. Dit is mijn inziens een mooie aanleiding om dit initiatief jaarlijks te hernemen.

Ik betreur echter dat u zich steeds tot de jongeren richt. U weet dat ik een fervente verdedigster ben van de traditionele vrouwenbeweging die er nog elke week in slaagt duizenden vrouwen in Vlaanderen bij elkaar te brengen. Het zou mijns inziens veel efficiënter – en goedkoper – zijn indien u pakketten als stimuli zou uitreiken aan bestaande organisaties die daarop inspelen en daar iets concreets mee kunnen doen. Nu moeten zij dit allemaal zelf doen, wat heel wat creativiteit vergt van de verantwoordelijken. We hebben dit zelf kunnen ervaren naar aanleiding van ons bezoek aan een centrum voor algemeen welzijnswerk.

Ik heb de indruk dat men onvoldoende beseft wat het spontane netwerk van vrouwen kan betekenen als zij met geweld geconfronteerd worden. Dat netwerk wijst hen eerst en vooral de mogelijke te volgen richting aan. Dat is reeds een heel goede start.

Tot slot wens ik nog een motie aan te kondigen. Ik wil daarmee alles nog eens duidelijk op een rijtje zetten. Ik blijf er immers bij dat een actieplan tegen geweld op vrouwen efficiënter is omdat daardoor in een planmatige aanpak wordt voorzien. Ik beseft dat een actieplan niet iets is dat van vandaag op morgen kan worden uitgevoerd. Het laat ons wel toe een stappenplan naar de toekomst uit te stippelen.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, ook ik dank u voor uw antwoord.

Ik had zeker niet de bedoeling kritiek te geven op de Canadese wittelintjescampagne. Ik ben daar helemaal geen tegenstander van, vermits ook ik vind dat de mensen gesensibiliseerd moeten worden. Ik heb wel mijn bedenking bij de schijnheiligheid van heel wat mannen die vinden dat geweld – in welke vorm dan ook – op andere vrouwen niet kan, maar die wel in eigen huis op hun vrouwen geweld plegen. U zou er versteld van staan hoeveel mensen in theorie tegen geweld opkomen, maar dat in de praktijk blijken te vergeten.

Ik dank u ook voor uw bereidheid om, in het kader van de campagne in het najaar, een brochure uit te werken om die vrouwen duidelijk te maken waar zij terecht kunnen. Zij blijken immers te denken enkel bij de politie terecht te kunnen en zijn dus niet goed op de hoogte van de talrijke andere mogelijkheden om op een doeltreffende wijze geholpen te kunnen worden.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Van Cleuvenbergen en door mevrouw Dillen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de follow-up van te vroeg geboren kinderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Roegiers tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de follow-up van te vroeg geboren kinderen.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mevrouw de minister, uit de briefwisseling die uitging van uw kabinet enerzijds en van het kabinet van federaal minister Vandenbroucke anderzijds, blijkt betwisting over bepaalde bevoegdheden met betrekking tot de problematiek inzake de follow-up van te vroeg geboren kinderen.

Minister Vandenbroucke schreef in een brief aan de Vlaamse Vereniging voor Ouders van Couveusekinderen dat hierbij tevens de gevolgen van het outreachend werken moeten worden vermeld. Bij het vertrek uit het ziekenhuis wordt zorg buiten het ziekenhuis aangeboden. Bovendien betreft het de screening van een risicogroep met het oog op het vroegtijdig detecteren van problemen en afwijkingen. Dit is in wezen een preventieve maatregel

Roegiers

en behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen.

Mevrouw de minister, in een brief aan diezelfde vereniging schreef u het helemaal niet eens te zijn met het standpunt van de heer Vandenbroucke dat de opvolging van de vroeggeborenen een gemeenschapsbevoegdheid is. Als beide overheden zich bevoegd zouden verklaren, zou het probleem wellicht minder groot zijn. Nu blijken beide overheden zich slechts gedeeltelijk of zelfs helemaal niet bevoegd te verklaren.

Omtrent de screening van premature baby's zijn de meningen verdeeld. U weet wellicht beter dan ik dat kinderen die te vroeg geboren worden een hoger risico lopen op gezondheidsproblemen op langere termijn, voedingsproblemen, motorische stoornissen, gehoorverlies, oogafwijkingen, cognitieve beperkingen, leer- en gedragsproblemen.

De diverse actoren en betrokken overheden zijn klaarblijkelijk onvoldoende op elkaar afgestemd. Communicatieproblemen en spanningen omtrent de taakverdeling staan een efficiënte werking in de weg. Waar geen bevoegdheidsdiscussies worden gevoerd, ontbreken de middelen voor een goed beleid. Zo zijn de subsidies aan de centra voor ontwikkelingsstoornissen ontoereikend. De promotie van het gebruik van het 'Gezondheidsboekje na neonataal verblijf' wordt onvoldoende gesteund. De terugbetaling van de kosten voor de follow-up gebeurt op federaal niveau, maar het verkrijgen van de follow-up hangt af van de geboorteplaats vermits er regionaal een ongelijk aanbod bestaat.

Mevrouw de minister, kunt u uitsluitel geven over de respectieve bevoegdheden met betrekking tot de reglementering en financiering van neonatale diensten en de follow-up van de daar verzorgde patiëntjes? Bent u bij eventuele onenigheid bereid tot overleg om deze vervelende situatie uit te klaren in het belang van die patiëntjes en hun ouders?

Opsporen en voorkomen van problemen en afwijkingen zijn in deze aangelegenheid uiterst belangrijk. Meer ondersteuning in de vroegste levensfase van de vroeggeborenen kan alleen maar bijdragen tot een gezondere kans op slagen in het latere leven. Het is daarbij handig meegenomen dat preventie bovendien maatschappelijke voordelen oplevert.

Welke bijkomende inspanningen kunt u toezeggen om een optimaal opsporings- en voorkomingsbeleid van ontwikkelingsstoornissen te waarborgen? Kan de screening en follow-up van prematuren niet overal op dezelfde manier worden aangeboden, verzekerd en gefinancierd?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, ik denk dat de situatie gelukkig minder ernstig is dan uit de briefwisseling blijkt. Ik ben ook niet tevreden over de wijze waarop dit bij de mensen is terechtgekomen. Naar aanleiding van deze vraag om uitleg kan ik een aantal zaken duidelijk stellen.

De reglementering van de financiering van neonatale diensten behoort tot de bevoegdheid van mijn federale collega's mevrouw Aelvoet en de heer Vandenbroucke. Dit is ook zo inzake tertiaire preventie, die instaat voor de follow-up van patiëntjes, die verzorgd zijn geweest in deze neonatale diensten. De opvang en begeleiding van prematuur geboren kinderen behoort immers tot het domein van de curatieve gezondheidszorg.

De gemeenschaps- en gewestregeringen zijn bevoegd voor de primaire en secundaire preventie. Deze vormen van preventie richten zich in theorie op het voorkomen en screenen van aandoeningen vooraleer ze klinisch tot uitdrukking komen. Het is echter veel interessanter te weten wie nu wat doet in de praktijk.

Wat betreft primaire en secundaire preventie, wat behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen, richten we ons naar de preventie van premature geboorten. Premature geboorten komen meer voor bij meerlingzwangerschappen die onder andere veroorzaakt worden door IVF-behandelingen, bij vrouwen uit kansarme milieus, bij zeer jonge vrouwen, bij rokende zwangeren en bij zwangeren die dagelijks alcohol gebruiken.

De eerste opdracht van de Vlaamse Gemeenschap bestaat erin het risicogedrag bij bepaalde doelgroepen te voorkomen. Kind en Gezin organiseert niet alleen prenatale consultatie, maar verspreidt eveneens veel informatie aan aanstaande moeders.

In elke kraamkliniek werd één regioverpleegkundige van Kind en Gezin aangesteld als contactpersoon. De regioverpleegkundige bezoekt de pas bevallen moeders om het belang van preventieve zorg toe te lichten. In een aantal kraamklinieken is er ook overleg met de medewerkers van de zogenaamde NIC-dienst – de Neonatale Dienst voor In-

Vogels

tensieve Zorgen – om een naadloos ontslag naar huis mogelijk te maken.

Gezinnen met te vroeg geboren kinderen kunnen een beroep doen op het preventieve zorgaanbod van Kind en Gezin. Dit preventief medisch, psychosociaal en pedagogisch aanbod omvat gezinsbezoeken door regioverpleegkundigen en consulten in consultatiebureaus. Hierbij wordt ondermeer het gewicht, de lengte, de schedelomtrek, de voeding, enzovoort opgevolgd. Bij te vroeg geboren kinderen wordt hier extra aandacht aan besteed door de artsen van Kind en Gezin. De follow-up gebeurt in nauw overleg met de behandelende arts en met de gespecialiseerde diensten. Ouders kunnen met vragen terecht bij de regioverpleegkundige of bij de consultatiebureaus.

Momenteel wordt er vanuit Kind en Gezin zowel op regionaal niveau als op beleidsmatig niveau samengewerkt met de Vlaamse Vereniging voor Ouders met Couveusekinderen (VVOC). Zo werd recent het drukken van het VVOC-gezondheidsboekje na het neonataal verblijf ondersteund. De regioverpleegkundigen van Kind en Gezin helpen ook bij de verdeling van het boekje aan de NIC-diensten.

Kind en Gezin wenst het aanbod van preventieve gezinsondersteuning nog beter af te stemmen op de vragen en behoeften van deze doelgroep. Daarom werd in het ondernemingsplan voor 2002 een project opgenomen om een concept rond de dienstverlening aan ex-NIC-kinderen te ontwikkelen. Er wordt nagegaan welke acties er nodig zijn om de ouders nog meer te ondersteunen, welke acties ten aanzien van zorgverleners nodig zijn, welke regionale en beleidsmatige samenwerkingsverbanden kunnen worden opgezet, hoe de communicatie beter vorm kan krijgen, enzovoort. De uitbouw van de verdere samenwerking met follow-upcentra zal hierin ook zijn plaats krijgen.

De CLB's bouwen voort op de werking van Kind en Gezin. Zij weten wanneer ze te doen hebben met een kind dat te vroeg geboren is. Bij die kinderen is er bij de algemene en gerichte consulten bijzondere aandacht voor ontwikkelingsstoornissen. Zo worden, indien dit nodig zou blijken, ook die kinderen opgevangen die niet door Kind en Gezin werden opgevolgd. De CLB's hebben de mogelijkheid om op multidisciplinaire wijze dieper in te gaan op deze problematiek. Indien nodig doen ze verder beroep op een revalidatiecentrum of een centrum voor ontwikkelingsstoornissen.

Deze centra vallen onder de Vlaamse bevoegdheid en worden dan ook door haar gefinancierd. Tot 31 december 2000 ressorteerden ze onder de afdeling Welzijnszorg. Sinds 1 januari draagt het Vlaams Fonds de bevoegdheid. Deze centra worden door het Vlaams Fonds gesubsidieerd. Er zijn vier centra erkend, namelijk Leuven, Antwerpen, Brussel en Gent. Telkens zijn er duidelijke banden met de universiteiten. Vooral in Leuven is er een vrij systematische doorverwijzing door het universitair ziekenhuis.

In een COS wordt vooral aan uitgebreide diagnostiek en verwijzing gedaan. Eén van de diensten, waar na onderzoek in het COS regelmatig naar verwezen wordt, zijn de diensten voor thuisbegeleiding erkend en gesubsidieerd door het Vlaams Fonds. Op die manier worden ouders van kinderen met een ontwikkelingsachterstand ondersteund.

In een later stadium en bij bevestiging van het bestaan van een handicap kan zo nodig een beroep worden gedaan op andere voorzieningen die door het Vlaams Fonds worden gesubsidieerd: residentiële opvang, materiële hulp enzovoort.

Er zijn de voorbije jaren belangrijke inspanningen gedaan met betrekking tot de vroegtijdige opsporing van ontwikkelingsstoornissen. Ik kan ondermeer verwijzen naar de uitbouw van de centra voor ontwikkelingsstoornissen en de systematische screening in de consultatiecentra van Kind en Gezin door middel van het zogenaamde Van Wiechenonderzoek.

Mijnheer Roegiers, het klopt dus niet dat de federale en Vlaamse overheid de bal naar elkaar doorspelen. Vlaanderen neemt duidelijk haar verantwoordelijkheid op voor de opvolging en preventie van te vroeg geboren kinderen. Op dit moment zijn er trouwens geen opvallende bevoegdheidsproblemen. Er zijn geen spanningen tussen minister Vandenbroucke, minister Aelvoet en mezelf over de opvang en begeleiding van te vroeg geboren kinderen.

De problematiek van te vroeg geboren kinderen zou ook een thema kunnen zijn in het kader van opvoedingsondersteuning. De afdeling Welzijnszorg heeft echter totnogtoe geen enkele vraag ter subsidiëring van een dergelijke voorlichtings- of Vorming-Training-Opleidingsactiviteit ontvangen.

Wat de centra voor ontwikkelingsstoornissen betreft, is er geen echte programmatie. Wel is ervoor geopteerd steeds een band te behouden met de universitaire ziekenhuizen en hun zeer gespecialiseerde diensten. Dit moet een permanent hoog niveau van het onderzoek en een goede spreiding ervan waarborgen.

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben er zeker van dat er geen spanningen zijn tussen minister Vandembroucke, minister Aelvoet en uzelf.

Ik heb niet echt begrepen om welke vorm van preventie het gaat. Gaat het over primaire, secundaire of tertiaire preventie ?

Het zou goed zijn dat er duidelijkheid komt. Het onderwerp kan dan kort ter sprake worden gebracht op de interministeriële conferentie zodat u in de toekomst niet meer met dergelijke vragen wordt geconfronteerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van permanente campingbewoners

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Roegiers tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de problematiek van permanente campingbewoners.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mevrouw de voorzitter, collega's, het campingdossier is er een met vele gezichten. Ik bedoel daarmee dat één minister alleen niet in staat is om het probleem op te lossen. Het is geen eenvoudig dossier, want elke minister moet kunnen rekenen op de medewerking en de inspanningen van de collega-ministers om een oplossing te vinden voor het kluwen problemen.

Mevrouw de minister, u bent de vierde minister aan wie ik een vraag stel over dit onderwerp. Ik heb eerder al de ministers Landuyt, Van Mechelen en Gabriels ondervraagd en ik heb mijn wenkbrauwen al een paar keer moeten fronsen.

Het probleem is niet zo marginaal als het op het eerste zicht kan lijken. De meest recente cijfers dateren van juli 2001. Daaruit blijkt dat er officieel 2120 permanente campingbewoners zijn. Minister Landuyt had het over 1256 gezinnen, wat volgens hem op hetzelfde kan neerkomen. Het Opbouw-

werk gaat ervan uit dat er per officieel gedomicilieerde campingbewoner ook een niet-officieel gedomicilieerde campingbewoner mag worden geteld. We hebben het bijgevolg over een vergeten groep van ongeveer 4.000 bewoners.

Eén van de meest schrijnende toestanden is die van de permanente campingbewoners. Slechts een deel van de groep mensen is gedomicilieerd op de camping waar ze verblijven. De niet-gedomicilieerde groep is er even erg aan toe als de gedomicilieerde, want ze geniet evenmin woon- en rechtszekerheid. Het zijn als het ware autochtone sans-papiers.

Zowel de gedomicilieerden als de niet-gedomicilieerden staan heel zwak. Het zijn makkelijke slachtoffers voor malafide campinguitbaters. Bovendien is de herhuisvesting van beide groepen permanente campingbewoners uiterst problematisch.

Ook uit het profiel van de permanente campingbewoner blijkt dat het over een heel zwakke en kwetsbare groep gaat. Bijna de helft van de groep bestaat uit alleenstaanden, de bewoners zijn ouder dan de gemiddelde Vlaming, ze sukkelen meer met hun gezondheid dan de gemiddelde Vlaming, één vierde lijdt aan een chronische ziekte of heeft een gezondheidsprobleem dat al meer dan een jaar aansleept, slechts 19 percent van de bewoners oefent een beroep uit, 30 percent kampt met financiële schulden, de helft van de groep kan bestaansonzeker worden genoemd en 14 percent is zelfs ronduit arm.

Omwille van hun kwetsbaarheid worden ze in veel gevallen het slachtoffer van campinguitbaters. Zo worden ze dikwijls verplicht tot het aankopen van goederen zoals gasflessen bij de uitbater tegen woekerprijzen. Het is ook bekend dat een bepaalde uitbater tot tien gezinnen aansluit op dezelfde kabelaansluiting, maar wel aan elk van de tien het hoogste abonnementsgeld vraagt.

Mevrouw de minister, in mijn vragen aan u zou ik me willen toespitsen op de nood aan een gecoördineerde aanpak van het dossier, op de werking van de Interdisciplinaire Technische Werkgroep Campings – ITWC – en op de sociale problematiek van permanente campingbewoning. Er is immers nog veel werk aan de winkel, niet in het minst omdat de einddatum van het uitdoofscenario, eind 2005, in zicht komt. Er moet op korte termijn werk worden gemaakt van een juridisch statuut ter bescherming van de permanente campingbewoners. Bij de ontwikkeling en uitvoering van huisvestinginitiatieven moeten ook de woonwensen en woonbehoeften van de doelgroep in rekening worden gebracht.

Roegiers

Er is bijgevolg dringend nood aan coördinatie tussen de bevoegde kabinetten en aan het op elkaar afstemmen van de verschillende initiatieven. Op heel korte termijn is er een bijsturing van het campingbeleid nodig, zeker op het vlak van de waarborg van tijdelijke woon- en rechtszekerheid zolang volwaardige, permanente woonalternatieven ontbreken. Uit de feiten blijkt immers dat een uiterst kwetsbare groep binnen onze samenleving anders helemaal uit de boot valt en het slachtoffer wordt van allerlei wantoestanden en misbruiken door campinguitbaters.

Mevrouw de minister, wie is op dit moment eigenlijk coördinerend en bevoegd minister voor het campingbeleid? Wie trekt zich het lot van permanente campingbewoners aan? Hoe wordt in de praktijk vorm gegeven aan dit beleid? In het verleden was er weliswaar sprake van een interkabinettenwerkgroep-Camping die door uw kabinet bijeen werd geroepen en werd gecoördineerd. Bent u bereid de interkabinettenwerkgroep opnieuw te activeren om een geïntegreerde aanpak van dit probleem uit te werken? Bent u het er principieel mee eens dat de kwestie van de permanente campingbewoners in de eerste plaats van sociale aard is?

Mevrouw de minister, erkent u dat dit dossier nood heeft aan een gecoördineerde aanpak door een interdisciplinair samengestelde werkgroep voor wie de sociale moeilijkheden prioritair zijn, en niet het campingtoerisme?

De ITWC heeft een uitdoofscenario ontwikkeld. Het is haar taak toe te zien op de uitvoering van de gemeentelijke begeleidingsplannen. Welke resultaten werden totnogtoe geboekt? Hoe evalueert u de werking van de voorbije twee jaar?

Het campingdecreet verplicht de campinguitbaters niet de permanente bewoners een minimale woon- en rechtszekerheid te waarborgen. De in het uitdoofscenario vastgelegde tijdelijke woonzekerheid is in de praktijk een lege doos. Kortom, noch het campingdecreet, noch het uitdoofscenario bieden enige rechtszekerheid. Zal er alsnog een sociale clausule worden ingeschreven in de exploitatievergunningen? Het is van cruciaal belang dat de overheid de campingbewoners beschermt tegen grof misbruik. Het opbouwwerk bereidt een ontwerp van zo'n sociale clausule voor. Mevrouw de minister, wat is uw standpunt terzake? Welke maatregelen zult u nemen om een einde te maken aan de

rechtsonzekerheid van de niet-officiële campingbewoners?

Mevrouw de minister, zult u zorgen voor opvang voor de bewoners van de campings die binnenkort zullen worden gesloten, of ze er nu wel of niet gedomicilieerd zijn? Hebt u over dit dossier al contact opgenomen met uw collega's? Gezien het groot aantal bestaansonzekerheden dat permanent op campings woont, zou u een belangrijke rol moeten spelen bij de totstandkoming van een oplossing.

Totnogtoe werd enkel het idee van herhuisvesting via de bestaande woningmarkt degelijk uitgewerkt. Er werd zelfs een voorrangbeleid ingevoerd voor de campingbewoners. Deze maatregelen bieden evenwel geen uitkomst voor alle permanente campingbewoners. Andere opties moeten een kans krijgen, zoals socialewoonprojecten op maat van deze groep en wooncampings. Mevrouw de minister, bent u bereid om deze voorstellen ernstig in overweging te nemen en de minister van Huisvesting hierover aan te spreken?

Minister Mieke Vogels: Mijnheer Roegiers, u kaart een reëel probleem aan, dat zichtbaar is geworden door het campingdecreet. Campings krijgen voortaan alleen een vergunning als ze op alle vlakken in orde zijn. Daardoor werd duidelijk hoeveel mensen er op campings wonen, namelijk 2.120. Vaak gaat het om schrijnende toestanden, bijvoorbeeld een echtscheiding waarbij een van beide partners in de caravan is gaan wonen, of mensen die zoveel alimentatie moeten betalen dat ze in bestaansonzekerheid leven.

Gezien die sociale problemen heeft de Vlaamse regering voorzien in een overgangperiode, die afloopt in 2005. Dit moet de campingbewoners toelaten passende huisvesting te zoeken, en de uitbaters een vergunning te verkrijgen, mits ze in orde zijn met de regelgeving. Mensen zullen niet uit een camping worden gezet zonder dat er passende huisvesting beschikbaar is.

In principe is minister Landuyt bevoegd voor het campingbeleid. Het is evenwel duidelijk dat het hier niet gaat om een toeristisch probleem. De sleutel tot deze complexe zaak is in de eerste plaats huisvesting. Armoede kan niet worden aangepakt vanuit één bevoegdheidsgebied. Zonder woonzekerheid is het moeilijk om iets te doen op het vlak van schuldbemiddeling, integratie of tewerkstelling. Hetzelfde probleem doet zich voor bij de woonwagenbewoners. We kunnen onmogelijk een sociaal beleid voeren als niet duidelijk is waar de woonwagenbewoners kunnen resideren. Adequate

Vogels

huisvesting voor de permanente campingbewoners kan mijns inziens heel wat problemen verhelpen.

Dat neemt niet weg dat alle betrokken overheidsinstanties hun verantwoordelijkheid moeten nemen, en actief betrokken moeten zijn bij de ITWC, die de uitvoering van de gemeentelijke begeleidingsplannen opvolgt en begeleidt.

Bij het aanpakken van de problemen van de campingbewoners zijn meerdere ministers en departementen betrokken. Daarom heeft de Vlaamse regering op 19 november 1999 de Interdisciplinaire Technische Werkgroep Campings in het leven geroepen, om te zorgen voor de uitwisseling en coördinatie van de activiteiten van de bevoegde departementen en de gemeenten. In de ITWC komen de problemen aan bod die aan de oppervlakte zijn gekomen als gevolg van het campingdecreet.

Naast de ITWC richtte de Vlaamse regering een werkgroep ad hoc op die samenkwam op initiatief van minister Anciaux, die destijds bevoegd was voor huisvesting. De werkzaamheden van deze commissie eindigden met een verslag aan de regering op 16 juni 2000, waarin een reeks maatregelen op het vlak van huisvesting werd voorgesteld. Deze maatregelen, onder meer het voorrangsbbeleid, zijn nog steeds van toepassing. Aangezien de verschillende betrokken kabinetten ook vertegenwoordigd zijn in de ITWC, leek een aanvullend circuit overbodig. Als dat nodig is, kan de bijzondere interkabinettenwerkgroep natuurlijk opnieuw samenkomen.

Het is onjuist dat de huidige ITWC niet uitgaat van de sociale problematiek. De ITWC is net opgericht om ervoor te zorgen dat de begeleidingsplannen geen dode letter blijven en dat de gemeenten hun taak goed vervullen. De begeleidingsplannen zijn helemaal niet opgesteld om toeristische belangen te dienen, maar precies om de sociale gevolgen van de campingwetgeving op een goede en georganiseerde manier op te vangen.

Het secretariaat van de ITWC bezoekt trouwens de kampeerterreinen met permanente bewoning om de uitbaters te bevragen, hen te sensibiliseren, de woonomstandigheden van de bewoners te evalueren en de uitvoering van het begeleidingsplan na te gaan. Het opbouwwerk, dat bij uitstek tot de sociale sector behoort, is overigens actief betrokken bij de werking van de ITWC.

Voor een stand van zaken verwijs ik naar het antwoord van minister Landuyt op vraag nummer 444

van 6 februari 2002. Dit antwoord is gebaseerd op gegevens van de ITWC. Ik kan u geen andere informatie geven.

Voor campings met een permanente groep bewoners is er nu een goedgekeurd begeleidingsplan met maatregelen inzake herhuisvesting en begeleiding. Dat is trouwens een voorwaarde om een vergunning te krijgen. De ITWC volgt dit op door de halfjaarlijkse bevraging, en door bezoeken ter plaatse met ambtenaren van Toerisme Vlaanderen en met de provinciale begeleidingscommissie. Gemeenten en CAW's hebben ook een opdracht. Het komt er in de eerste plaats op aan de begeleidingsplannen uit te voeren, zoals ze door de Vlaamse regering werden goedgekeurd.

Wettelijk gezien is het bieden van woonzekerheid op een terrein met toeristische exploitatie in strijd met het campingdecreet. Als we die woonzekerheid toch zouden bieden, wordt de drijfveer om zich te herhuisvesten weggenomen. Vooralsnog komen we niet terug op de limiet van 2005. Mensen die in Vlaanderen wonen, hebben recht op een volwaardige huisvesting.

De herhuisvesting van ex-campingbewoners behoort tot het huisvestingsbeleid, dat wordt uitgevoerd door de VHM (Vlaamse Huisvestingsmaatschappij) en de plaatselijke maatschappijen. Als op korte termijn opvang nodig is, dan moeten de lokale overheden hun verantwoordelijkheid opnemen, zoals nu gebeurt met onbewoonbaar verklaarde woningen. De Vlaamse regering moet de taken van de gemeenten die hun verantwoordelijkheid niet opnemen, niet overnemen.

Er bestaan contacten tussen de ITWC en de diverse sectoren en beleidsdomeinen. Ik pak bestaansonzekerheid en de armoedebestrijding aan met het Vlaams Actieprogramma voor Armoedebestrijding en dat doe ik niet alleen voor campingbewoners. Mijn aandacht gaat ook uit naar bestaansonzekereren die bijvoorbeeld in krotten in de stad wonen. Het is niet de bedoeling om bestaansonzekere campingbewoners een voorkeursbehandeling te geven ten overstaan van andere bestaansonzekere Vlamingen.

De herhuisvesting van de betrokkenen moet gebeuren binnen het Vlaamse beleid inzake huisvesting en ruimtelijke ordening. Voor het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zijn wooncampings of nieuwe terreinen geen optie. In het huisvestingsbeleid is reeds een voorrangsbregeling uitgewerkt, terwijl algemeen wordt gewerkt aan het verruimen van het socialehuisvestingsaanbod. Het opzetten

Vogels

van woonprojecten met inspraak van de betrokkenen is daarbij een zeer interessant spoor.

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mevrouw de minister, ik ben verheugd met het feit dat u erkent dat het om een probleem gaat. Een andere minister zei dat ik de belangen verdedig van rijke gepensioneerden die tussen het groen bij een vijvertje wonen. Van de rest had hij amper weet.

U zegt dat minister Landuyt in deze zaak coördinerend minister is, maar hijzelf spreekt dat tegen. Hij zegt dat minister Gabriels coördinerend minister is. In tegenstelling tot wat u zegt, vertrekt de ITWC vanuit een toeristisch standpunt en heeft dan ook minder oog voor de sociale problemen van de permanente campingbewoners.

Overigens is het opbouwwerk dat meewerkt aan de ITWC niet onder de indruk van de werking van de ITWC. Een tevredenheidsonderzoek onder permanente campingbewoners wijst uit dat de meesten daar graag wonen. Ze hebben er een sociaal netwerk uitgebouwd en een veilig nest gevonden. Ze willen niet spreken over een uitdoofscenario, maar over een uitsterfscenario. Ze hopen dus dat ze pas wegmoeten als ze hun hoofd neerleggen.

Mevrouw de minister, ik blijf toch op mijn honger zitten. Iedereen wijst naar iedereen voor de coördinatie van dit probleem. Er zijn meer dan 4.000 sans papiers. Ik vrees dat er tegen 2005 geen oplossing voor die mensen zal zijn. In 2000 werden er 254 mensen geherhuisvest in een sociale woning. Aan dat tempo zullen over 15 jaar misschien alle mensen geherhuisvest zijn. Ik hoop dat iemand in de regering de verantwoordelijkheid voor dat probleem wil opnemen.

Minister Mieke Vogels : Er is op 18 april 2002 een vergadering waar een uitgewerkt plan van het opbouwwerk wordt besproken. Ik zal de resultaten van die vergadering met belangstelling volgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Frans De Cock tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de lijst van de producten waarvan de kosten in aanmerking komen voor een tenlasteneming in het kader van de zorgverzekering

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de lijst van de producten waarvan de kosten in aanmerking komen voor een tenlasteneming in het kader van de zorgverzekering.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de zorgverzekering is reeds enkele maanden operationeel, maar vertoont nog een aantal tekortkomingen. Zorgbehoevende ouderen zullen in de eerste fase van de dienstverlening warme maaltijden aanvragen. Dat beantwoordt aan hun noden. Die warme maaltijden staan echter niet in de lijst van producten waarvan de kosten in aanmerking komen voor tenlasteneming. Klusjesdiensten van OCMW's, mindermobielenvervoer, enzovoort, staan evenmin op die lijst. Dat is een hiaat.

Privé-diensten kunnen wel warme maaltijden aanbieden via erkende voorzieningen in het kader van de zorgverzekering. Mensen die hun maaltijden via het OCMW krijgen, of in een gemeente wonen zonder een lokaal dienstencentrum, vallen echter uit de boot.

Mevrouw de minister, waarom is die lijst niet uitgebreider ? Waarom worden de warme maaltijden en andere diensten niet in die lijst opgenomen ? Voor de overheid is het een nuloperatie, maar voor de mensen maakt het een groot verschil uit.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, ik sluit me aan bij de vraag van de heer De Cock. Tijdens de bespreking van de zorgverzekering hebben wij gesteld dat het moet gaan om dienstverlening, en ook wel om zorgverlening, in de ruime zin van het woord. Mindermobielenvervoer en kwaliteitsvolle, warme maaltijden maken daar deel van uit. Die punten vind ik terug in de mate dat wij met erken-

Becq

de diensten te maken hebben. Ik denk aan Dienstige Dienstzorg of aan de lokale dienstencentra. Ik vind het belangrijk dat men met erkende dienstverleners werkt. Daar is de grootste garantie voor kwaliteit voorhanden. We hebben in deze commissie twee dagen geluisterd naar de definitie van gezonde voeding. We moeten 300 gram groenten en 3 stukken fruit per dag eten. De maaltijden zouden kwaliteitsgaranties moeten krijgen. Ik wil hier echter toch enige nuance aanbrengen. Enerzijds pleiten wij voor erkende dienstverleners omwille van de garantie die ze kunnen bieden, anderzijds moeten wij ook aan de mogelijkheid voor uitbreiding van deze diensten denken.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik herhaal mijn vragen die ik vroeger reeds heb gesteld, maar waar toen geen oplossing voor was. Om voor zorgverzekering in aanmerking te komen, moeten bepaalde producten worden aangekocht in een zaak die in Vlaanderen is gevestigd. In de grensstreek zorgt dit voor problemen. Sommige zaken hebben hun maatschappelijke zetel in Frankrijk. Mensen die hun aankopen in een bepaalde zaak doen, weten meestal niet waar de maatschappelijke zetel is gevestigd. Ik heb dit probleem reeds tijdens de begrotingsbesprekingen gesignaleerd. Misschien werd intussen een oplossing gevonden.

De voorzitter : Wij pleiten voor erkende diensten, maar zijn vragende partij voor een loskoppeling tussen erkenning en subsidiëring. Keukens die maaltijden aanbieden, worden al zwaar gecontroleerd en zijn onderhevig aan allerlei federale normen op het vlak van voedselveiligheid of warme en koude ketens. Dit heeft niets met subsidiëring te maken. De heer De Cock heeft er terecht op gewezen dat dit de mensen niet interesseert. Het moet wel om kwaliteitsvolle voeding gaan. Ik zie niet in dat een BVBA minder goede kwaliteit zou leveren dan een VZW.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Het probleem dat de heer De Cock aanhaalt, is een van de 33 problemen die ik heb geïnventariseerd. Bij het opstarten van de zorgverzekering werden een aantal beperkingen ingevoerd inzake doelgroep, uitkering en produc-

ten. Een van de beperkingen tijdens de opstartfase, waarin we ons nu bevinden, bestaat erin dat alleen diensten die in het kader van het thuiszorgdecreet onder erkende voorzieningen worden geboden, via de zorgverzekering worden terugbetaald. Tijdens de besprekingen van het minidecreet werd door sommige leden van de commissie duidelijk gesteld dat dit de opstartfase is en dat in de toekomst zal moeten worden geëvalueerd welke noden de rechthebbers van de zorgverzekering precies ervaren. Er moet wel steeds rekening worden gehouden met erkenning en kwaliteitscontrole. Een erkenning hoeft niet noodzakelijk een subsidiëring door de overheid in te houden. Alleen een warme maaltijd, aangeboden in het kader van een lokaal dienstencentrum, kan via de zorgverzekering worden vergoed. De dienstencentra richten zich bij het vervullen van hun opdracht tot de sociaal zwakke bewoners van de buurt. De kostprijs van een warme maaltijd voor de bezoekers van een lokaal dienstencentrum zal relatief zwaarder doorwegen dan voor een doorsnee oudere. Voor deze laatste zal het geen essentieel verschil uitmaken voor zijn voedingspatroon of hij nu al dan niet over een financiële bijdrage beschikt.

Dit is een van de vele elementen die in het kader van de evaluatie van de zorgverzekering moeten worden bekeken. Het is de bedoeling om de laatste week van april met een aantal partners van de zorgverzekering een eerste stand van zaken op te maken over het aantal en de aard van de indieners van een aanvraag. Nadien kan worden bekeken in welke richting de zorgverzekering eventueel moet uitbreiden. Het probleem dat u aanhaalt, zal in april mee op tafel liggen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Ik dank de minister voor haar antwoord en de belofte om binnenkort een evaluatie te maken waarin rekening wordt gehouden met de opmerkingen vanop het terrein. Mijn opmerking is afkomstig van de gebruikers en mijn vraag is daarom ook gerechtvaardigd. Ik hoop dat de minister eveneens rekening zal houden met de andere punten, zoals het mindermobielenvervoer, een belangrijk punt voor zwaar hulpbehoevende bejaarden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het toenemende cannabisgebruik bij jongeren

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het gebruik van genotsmiddelen door jongeren uit middelbare scholen en het recente onderzoek daarover door de VAD

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Dillen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het toenemende cannabisgebruik bij jongeren, en van mevrouw Van Den Heuvel tot minister Vogels, over het gebruik van genotsmiddelen door jongeren uit middelbare scholen en het recente onderzoek daarover door de VAD.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, uit een grootschalig onderzoek uitgevoerd door de VAD (Vereniging Alcohol- en Drugsbestrijding), waarbij 38.000 kinderen uit 71 middelbare scholen werden ondervraagd, blijkt een aanzienlijke stijging van het cannabisgebruik. De stijging zou 40 percent bedragen. Het aantal scholieren dat in het schooljaar 2000-2001 drugs heeft gebruikt, is gestegen van 10,6 percent in het jaar voordien naar 14,7 percent. De toename doet zich bij alle leeftijdscategorieën voor maar er is een opmerkelijke piek bij de 15- en 16-jarigen. Een op zes, of 15 percent, heeft reeds een joint gerookt. Deze cijfers worden bevestigd door het Belgisch rapport over het drugsgebruik 2001 van het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid Louis Pasteur. Hierin wordt gesteld dat een op vijf 17-jarigen met cannabisgebruik experimenteert. Het experimenteren en occasioneel gebruik is toegenomen van 6,7 tot 9,6 percent. Deze stijging betreft alleen het cannabisgebruik, zoals de toename van 3,9 naar 5,1 percent alleen verwijst naar het aantal regelmatige gebruikers.

Midden in de onderzochte periode werd de federale drugsnota bekendgemaakt. Er is dus een verband tussen de stijging van het gebruik en de drugsnota van de federale regering die een totaal verkeerd signaal uitzendt naar de jongeren.

Uit vergelijkingen met het buitenland blijkt dat ook in de andere Europese landen een vergelijkbare toename van het drugsgebruik wordt waargeno-

men. Maar wat de absolute cijfers betreft, blijkt uit onderzoek in opdracht van de Europese Commissie dat de Vlaamse jongeren helaas bovenaan de lijst van de Europese drugsstatistieken staan. Daarboven blijkt uit de internationale wetenschappelijke conferentie over drugs die enkele weken geleden in Brussel heeft plaatsgehad, dat cannabis gevaarlijk is en ernstig verslavend werkt. Voor velen volstaat na een tijd van cannabisgebruik deze drug niet meer, en ze grijpen naar gevaarlijker middelen.

Mevrouw de minister, u bent bevoegd voor het preventiebeleid. In uw beleidsnota lezen we dat de Vlaamse overheid de preventie van middelenmisbruik 'op een geïntegreerde wijze wil aanpakken'. Deze zogenaamd geïntegreerde wijze leidt vandaag enkel tot een stijging van het drugsgebruik, terwijl het een prioritaire doelstelling moet zijn om op termijn een aanzienlijke daling van het drugsgebruik te verwezenlijken. Het is ook absoluut noodzakelijk meer middelen aan te wenden ter voorkoming van het drugsgebruik. Het volledig ontraden van drugsgebruik moet een duidelijke en prioritaire doelstelling in het preventiewerk zijn. Dat gebeurt vandaag te weinig. Uit de trieste resultaten van het VAD-onderzoek blijkt dat preventie van drugsproblemen op een meer gestructureerde wijze moet worden aangepakt. Preventie moet ook een dringende prioriteit worden voor de Vlaamse regering.

We mogen ons daarbij laten leiden door buitenlandse voorbeelden. Het siert de Verenigde Naties dat in haar recente drugsnota duidelijk en ondubbelzinnig verzet wordt aangetekend tegen het aanvaarden en gedogen van cannabis en XTC. Uit die nota blijkt dat het een historische vergissing zou zijn als men cannabis hetzelfde statuut zou geven als tabak en alcohol.

Dinsdag was ik niet aanwezig tijdens het tweede gedeelte van de gedachtewisseling met de LOGO's. Er werd me meegedeeld dat de LOGO's ook het standpunt verdedigen dat tabak en alcohol iets totaal verschillend zijn dan drugs. Net zoals in andere domeinen dient ook in het drugsbeleid het voorzichtigheidsprincipe de leidraad te zijn.

Er is duidelijk nood aan veel meer preventie, en we hebben dringend nood aan resultaten. Ik ben niet zo naïef te denken dat het drugsgebruik volledig kan worden gebannen. Dat is een utopische doelstelling. Maar ben ik naïef als ik stel dat het drugsgebruik moet dalen ? Neen : dit is niet alleen een wens van vele ouders en verantwoordelijken voor jongeren, dit is ook een volledig gerechtvaardigde

Dillen

eis. De overgrote meerderheid van Vlamingen deelt deze mening.

Terecht las ik in een recent krantencommentaar van een gezaghebbend hoofdredacteur het volgende : 'Er moeten niet alleen beleidslijnen komen, maar ook cijferdoelen zoals we dat ook doen met verkeersongevallen en zoals we dat ook hebben gedaan met de werkloosheid. Niet zomaar cijferdoelen die in de lucht hangen als propagandamateriaal, neen, voor het bereiken of niet bereiken van die doelen moet ook iemand verantwoordelijk worden gesteld. Niet om de schuld op hem of haar af te wentelen, wel om te zorgen dat hij of zij de anderen voldoende achter de veren zit.' Dat zijn niet mijn wijze woorden, maar die van de hoofdredacteur van De Standaard.

De minister draagt in dat verband een belangrijke verantwoordelijkheid. Mevrouw de minister, de stijging van het aantal cannabisgebruikers is aanzienlijk en bijzonder verontrustend. De bestrijding van het drugsgebruik moet dan ook een absolute prioriteit worden. Welke maatregelen hebt u genomen om deze verontrustende resultaten op korte termijn in positieve zin om te buigen ? U bent bevoegd voor preventie. Hoe zult u van preventie een absolute prioriteit maken ?

Deze bevraging wordt vooral gebruikt om het onderwerp verslaving bespreekbaar te maken. Nochtans is het bij het bespreekbaar maken van dit onderwerp absoluut noodzakelijk de klemtoon te leggen op een radicaal ontradingsbeleid, en niet op het aanvaardbaar maken van cannabis 'als hét genotsmiddel van deze generatie jongeren', zoals de woordvoerder van de minister verklaarde bij de voorstelling van de onderzoeksresultaten van de VAD. Welke waarborgen worden er gegeven dat u dit preventiebeleid ook daadwerkelijk uitbouwt tot een echt ontradingsbeleid ?

De resultaten van dit VAD-onderzoek kunnen bijzonder nuttig zijn voor de scholen. Op welke wijze wordt er met de minister van Onderwijs samengewerkt ? Wat is de stand van zaken van het aangekondigde specifieke drugsbeleid voor scholen ? Wordt er gewerkt aan een gemeenschappelijk preventieplan ter voorkoming van drugs in het algemeen en cannabis in het bijzonder ? Meer dan een jaar geleden hebt u aangekondigd dat u de bestaande preventieprogramma's verder wilt uitbouwen. Op welke wijze is dit gebeurd ? Wat is de stand van zaken ?

Zult u bijkomende financiële middelen vrijmaken nu duidelijk vaststaat dat het huidig preventiebeleid onvoldoende is en bijkomende financiële en materiële ondersteuning dringend nodig is ? Zult u er bij de federale regering op aandringen de bijkomende federale middelen die in de drugsnota zijn voorzien voor preventie, volledig over te dragen aan de gemeenschappen om een eenvormig en krachtig preventiebeleid te kunnen voeren ? Met een volledige overdracht bedoel ik natuurlijk het gedeelte waar Vlaanderen aanspraak kan op maken. Daar mag geen misverstand over bestaan.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, mijn vraag is ingegeven door de berichten over de toename van het gebruik van genotsmiddelen door jongeren uit middelbare scholen. Die berichten steunen op het recente onderzoek van de VAD.

Vorig schooljaar heeft de VAD ongeveer 39.000 leerlingen uit 71 middelbare scholen een vragenlijst voorgelegd. Op basis van die bevraging is een databank met ongeveer 170.000 gegevens over de evolutie van het cannabisgebruik bij leerlingen van het middelbaar onderwijs uitgebouwd. De berichtgeving leert ons ook dat er zich een stijging voordoet van het aantal leerlingen dat wel eens cannabis heeft gerookt. In dat verband spreekt men over laatstejaargebruikers, want men heeft de leerlingen gevraagd of ze tijdens het afgelopen jaar cannabis hebben gebruikt. Ook het gebruik van andere genotsmiddelen zoals alcohol en tabak is gestegen. Op dit ogenblik maken we de onwaarschijnlijke opgang van de alcoholpops mee. Dat is een geweldige rage, ook bij zeer jonge kinderen. We moeten daar in de discussie rekening mee houden.

De tendens van stijgend cannabisgebruik wordt ook in de ons omringende landen vastgesteld. In de commentaar wordt ook gesteld dat naast de effectieve toename van het gebruik, er ook rekening mee moet worden gehouden dat de grotere openheid inzake drugsgebruik ertoe leidt dat men misschien niet meer verbruikt, maar wel dat men het verbruik gemakkelijker toegeeft. Het taboe omtrent drugs is voor een groot deel doorbroken. Ik wil daarmee echter zeker niet zeggen dat dit alles geen probleem meer zou vormen.

Er zijn nogal wat prominenten die zich hierover hebben uitgesproken. Ik denk bijvoorbeeld aan de

Van Den Heuvel

hoofdredacteur van De Standaard. Ook zij hebben het over de grotere openheid, over het openlijk toegeven en over het doorbreken van het taboe. Dokter Beaucourt verklaarde zelfs niet geschrokken te zijn van de stijging en relateerde dit aan de stress waarmee onze jongeren worden geconfronteerd. Er blijkt dus een soort begrip te bestaan voor het stijgend drugsgebruik, waarmee ik niet zeg dat dit wordt goedgepraat.

Met al die gegevens moet meer worden gedaan dan nu het geval is. Ik vraag me af of het mogelijk is te kunnen beschikken over de concrete cijfers en over de verschillende interpretaties die daar reeds aan worden gegeven, iets wat uiteraard niet de bedoeling is. Laat de vragenlijst van de VAD toe om concrete verbanden te leggen tussen – en conclusies te trekken uit – het toenemend gebruik van genotsmiddelen in de brede zin van het woord en het feit dat er steeds meer van jongeren wordt verwacht? Is er inderdaad een toename van stresssituaties?

Ik wens in dit verband te verwijzen naar een publicatie die de WGO (Wereldgezondheidsorganisatie) vandaag heeft vrijgegeven. Daarin drukt deze organisatie haar bezorgdheid uit over de mentale gezondheid van jongeren. Zij roept daarbij op veel alerter te zijn voor de signalen die kinderen en jongeren uitsturen. De WGO en Unicef hebben het zelfs over één jongere op vijf die zou lijden aan een mentale aandoening of aan een gedragsstoornis. Het is niet mijn bedoeling een en ander te dramatiseren, maar iedereen zal het wel met mij eens zijn dat dit een gigantisch aantal is.

Graag had ik ook nog vernomen welke conclusies u zult trekken uit het onderzoek voor preventiebeleid. Indien ik me niet vergis, is het immers ook uw bedoeling om van de mentale gezondheid van de Vlamingen een gezondheidsdoel te maken. Verder onderzoek, dat gericht is op de jongeren, lijkt me hier dan ook sterk aangewezen.

De voorzitter : Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Mevrouw de minister, over deze problematiek hebben we het in deze commissie reeds herhaaldelijk gehad. Ik wens aan te dringen op nog meer aandacht voor drugspreventie, inclusief genotsmiddelenpreventie. (*Opmerking van de heer Felix Strackx*)

Voor mij zijn genotsmiddelen en drugs hetzelfde. Men maakt wel het onderscheid tussen legale en illegale genotsmiddelen. Niet iedereen – ook ik niet – is het erover eens wat nu precies het meest kwalijke middel is. Vraag maar eens aan specialisten om nicotine of alcohol op een schaal van erg naar minder erg te zetten.

Ik wil me aansluiten bij de bekommernis van mevrouw Van Den Heuvel over de evolutie van alcoholpops. We spreken allemaal over de evolutie van het cannabisgebruik, maar vergeten vaak andere schadelijke zaken zoals alcohol. Ik ben ooit eens op werkbezoek geweest naar La Rocca. Ik stond toen versteld van het aantal alcoholische dranken dat daar uitgesteld werd. Ik ben nog niet zo oud, maar in mijn jeugd was zoiets ondenkbaar.

Ik geloof niet in de opstap van cannabis naar cocaïne, maar wel in de opstap van alcoholpops – denk maar aan die Bacardi-breezers – naar zware alcohol. Mijn dochter is pas dertien, maar zij weet nu al goed wat ik met die breezers bedoel.

Ik pleit er dus voor om de aan de VAD ter beschikking gestelde middelen niet alleen te gebruiken voor cannabispreventie, maar ook voor de alcoholproblematiek die zorgwekkende proporties aanneemt. Ik heb nog niet veel gelezen over cannabisdoden, maar lees wel elke maandag de reeks weekendongevallen omwille van buitensporig alcoholgebruik.

Het verheugt me trouwens dat ik deze namiddag nog de kans krijg om naar aanleiding van de gezondheidsdoelstellingen te wijzen op het belang van de mentale gezondheidszorg.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb hier horen praten over doelstellingen, over het aanwijzen van verantwoordelijken, enzovoort. Ik sta daar volledig achter, want niemand kan ontkennen dat we hier met een zwaar maatschappelijk probleem – zeg maar met een maatschappelijk kwaad – geconfronteerd worden. We weten trouwens wel waar een probleem begint, maar nooit waar het eindigt.

Heel wat jongeren – volwassenen in spe – zijn het slachtoffer van deze problematiek. Daarvoor zijn heel wat verantwoordelijken aan te duiden die ik hier niet allemaal zal opsommen. Mijns inziens heeft het onderwijs hierin een grote rol te spelen. Dat is trouwens één van de redenen waarom ik deze commissievergadering wenste bij te wonen.

Moreau

Ik zou de minister de volgende concrete vragen willen stellen. Waar situeert u de CLB's (centra voor leerlingenbegeleiding), waarin ook geneesheren, verpleegsters en andere deskundigen vertegenwoordigd zijn, in het preventiebeleid? Wat is hun rol? Hoe zit het met de samenwerking tussen onderwijs en welzijn?

Het is niets nieuws dat ik een gecoördineerde beleidsaanpak inzake dit dringend en steeds ernstiger probleem voorsta. Verschillende personen hebben hier duidelijk in de verf gezet dat het cannabisgebruik steeds toeneemt.

De voorzitter: Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels: Mevrouw de voorzitter, het is inderdaad niet de eerste keer dat we hier over drugspreventie praten. Ik onderschrijf natuurlijk het belang van de problematiek.

Wat hier het onderzoek van VAD wordt genoemd, is in de eerste plaats geen onderzoek. Voor het derde jaar op rij worden de resultaten van de leerlingenbevraging gebundeld en met elkaar vergeleken. De leerlingenbevraging is eigenlijk een instrument om de scholen te betrekken in de drugspreventie. Zo wordt het druggebruik bij jongeren bespreekbaar gemaakt vanuit hun eigen beleavingswaarden, aanvoelen en normering en kunnen de scholen een drugsbeleid voeren.

Mevrouw Dillen en de heer Moreau vroegen naar de relatie met Onderwijs. De leerlingenbevraging werd destijds bekendgemaakt aan scholen via een gezamenlijk schrijven van zowel de Vlaamse minister van Gezondheid als de Vlaamse minister van Onderwijs. Bij de verwerking van die resultaten worden de scholen voor verdere ondersteuning verwezen naar de centra voor leerlingenbegeleiding en de preventiewerkers van de centra geestelijke gezondheidszorg (CGG's). De bevraging past dus in een drugsbeleid op school.

Scholen die dit wensen, kunnen de vragenlijst in nauwe samenwerking met de VAD onder hun leerlingen verspreiden. De gegevens uit die vragenlijst worden op een anonieme wijze verwerkt. Vervolgens worden de resultaten in de klassen besproken. Voor de begeleiding van die gesprekken kan een beroep worden gedaan op de CLB's en op de preventiewerkers van de CGG. We stellen vast dat 44,2 percent van de activiteiten van de preventiewerkers zich in het onderwijs afspeelt, meestal naar aanleiding van dergelijke bevragingen. Ondertus-

sen heeft meer dan de helft van alle secundaire scholen in Vlaanderen de leerlingenbevraging door de VAD aangevraagd. Deze scholen hebben intussen een rapport ontvangen dat hen helpt om hun drugsbeleid te optimaliseren.

Het concept van een drugsbeleid op school is ongeveer tien jaar oud. De meeste Vlaamse scholen hebben dit beleid in hun organisatie ingepast. De vragen vanuit onderwijs blijven komen. Dit is voor ons een signaal dat drugspreventie een prioriteit is en blijft in het onderwijs. Vanuit de optiek van een effectief beleid is het nodig om in andere sectoren een inhaalmanoeuvre te doen en ook daar de activiteitsgraad op te krikken. Ik denk aan het onderwijs, maar ook aan het bedrijfsleven. We moeten niet alleen preventie voeren ten aanzien van jongeren, maar eveneens ten aanzien van ouders.

Het betreft hier dus geen onderzoek. We hebben nooit gezegd dat de gegevens uit de bevragingen een wetenschappelijke waarde bezitten. Dit zijn geen cijfers over het gebruik maar wel over wat jongeren zeggen gebruikt te hebben.

Uit de gegevens van de laatste drie schooljaren hebben we identieke steekproeven getrokken om zo de gegevens te kunnen vergelijken. Dit wil zeggen dat we ongeveer 15.000 leerlingen per schooljaar hebben vergeleken. De vergelijking van de gegevens van de eerste twee schooljaren met het derde schooljaar geven een significante stijging weer van het aantal jongeren dat toegaf ooit cannabis te hebben gebruikt.

In vergelijking met de eerste twee schooljaren merken we een grote daling van het aantal ongeldige antwoorden. In het schooljaar 1998-1999 maakte bijna 12 percent van de leerlingen zijn antwoord ongeldig. De leerlingen wilden niet over drugs praten en vulden de bevragingen uit wantrouwen niet in. In het schooljaar 1999-2000 bedroeg dat aantal nog ongeveer 10 percent. Bij de laatste bevraging hadden we nog maar 2,7 percent ongeldige antwoorden.

Hieruit kunnen we vooral afleiden dat het instrument van de bevraging blijkbaar door mond-aan-mondreclame bij de meeste leerlingen bekend is. De leerlingen weten dat de gegevens niet worden misbruikt. Naar aanleiding van de federale drugsnota, de vele uiteenzettingen van allerlei politieke partijen en de standpunten van verschillende organisaties zijn drugs voor jongeren bespreekbaarder geworden. Ze vullen deze vragenlijsten blijkbaar meer en misschien op een meer betrouwbare manier in. Ik weet niet of dit betekent dat het effectief

Vogels

aantal jonge cannabisgebruikers met zo'n enorme hoeveelheid is gestegen. We hebben dit ook nooit beweerd. Dit is geen wetenschappelijk onderzoek maar een leerlingenbevraging.

Mevrouw Van Den Heuvel vroeg of er een relatie kan worden gelegd tussen het gebruik van genotsmiddelen en de steeds hogere verwachtingen ten aanzien van jongeren. Ook hier is het niet de bedoeling om echt wetenschappelijke verbanden te leggen. De waaromvraag wordt vooral gesteld om nadien bij het klassengesprek de leerlingen weerbaarder te kunnen maken. Illegale drugs zouden vooral worden gebruikt om stoer te doen, voor de kick, uit nieuwsgierigheid en onder druk van vrienden. Slechts 18 procent van de leerlingen kruisen stress aan. Het is evenmin mogelijk hierover wetenschappelijk onderbouwde uitspraken te doen. Het zijn tendensen die bij jongeren leven.

Wat het preventiebeleid betreft, wil ik verwijzen naar het heel uitgebreide antwoord dat ik een drietal weken geleden heb gegeven op de interpellatie van Mevrouw Merckx. Ondertussen zijn daar geen nieuwe zaken bijgekomen.

Ik wil wel even ingaan op het ontraden als preventie. Hiermee speel ik een beetje in op wat mevrouw Van Kessel en mevrouw Dillen stelden. We kunnen niet de pretentie hebben dat wij vanuit Vlaanderen drugs uit de samenleving kunnen bannen. Iedereen zegt dat er meer middelen voor preventie moeten komen. Maar wat verstaat men eigenlijk onder preventie? Meer middelen leiden niet noodzakelijk tot een afname van het gebruik. De middelen moeten op een goede en duidelijke manier worden besteed. Iedereen is het eens over ontrading maar daarachter schuilen verschillende ideeën. Ontraden kan opgevat worden als afschrikking, een vingerwijzing of het verhogen van de weerbaarheid tegen invloeden van buitenaf. Dit laatste proberen we samen met de VAD te doen. We willen drugs bespreekbaar maken en wijzen op het gevaar.

Uit onze eigen cijfers en internationale studies blijkt trouwens dat cannabis bij bepaalde groepen van jongeren helemaal geen onbekend genotsmiddel is. Open communicatie over cannabisgebruik is essentieel voor de preventie. Als overheid moeten we de bespreekbaarheid stimuleren. Bij het preventiebeleid fixeren we ons waarschijnlijk te sterk op jongeren en vergeten we te veel ouders, opvoeders en tussenpersonen. Zij leven in een totaal andere wereld dan de jongeren. Ouders en opvoeders onderschatten de verspreiding van en kennis over

cannabis. Als men iets onderschat, kan men er ook moeilijk over praten en wordt het moeilijk het gebruik te voorkomen. Het is belangrijk dat er een maatschappelijk draagvlak wordt gecreëerd over de manier waarop we aan preventie wensen te doen.

Ik ben erg bezorgd over het toenemende alcoholgebruik op steeds jongere leeftijd. Ik heb een bezoek gebracht aan 'I love techno'. Ik was geschrokken over het aantal stands voor alcoholpops. In mijn tijd was dat ondenkbaar. De toename van alcohol en de stap naar het verslavend gebruik ervan op steeds jongere leeftijd is een reëel maatschappelijk probleem, ook op het vlak van de gezondheid. Heel wat mensen van mijn generatie drinken alcohol in die mate dat het door gezondheidskringen als problematisch wordt opgeschreven. Ook jongeren beginnen op steeds vroegere leeftijd te drinken. Als jongeren van 12 of 13 jaar regelmatig zwaar alcoholische dranken verbruiken, dan zal dit op termijn leiden tot een van de maatschappelijke problemen van de toekomst.

De vraag is in hoeverre het kleine Vlaanderen een dam kan opwerpen tegen de alcoholindustrie. Zoals de heer Van Duppen heeft gezegd, was het een prachtige vondst limonade te voegen bij de drank. De populariteit voor zware alcoholische dranken daalde, maar nu stijgt ze weer enorm.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb echter nergens in mijn betoog gezegd dat het onderzoek van de VAD wetenschappelijk onderbouwd was. Het is echter wel zo dat in 2001 en 2002 de gegevens op dezelfde manier werden verstrekt. De toename, zoals die ook blijkt uit het rapport-Pasteur, is toch wel onrustbarend. We moeten met nog meer aandacht en met nog meer inzet zorgen voor preventie.

Inzake het verkeer wordt – terecht – een becijferd doel vooropgesteld. Zoals iedereen ben ik het ermee eens dat het aantal verkeersdoden binnen een bepaalde termijn met een bepaald aantal moet dalen. Waarom kunnen we niet een gelijkaardige doelstelling vooropzetten als het om het drugsgebruik gaat?

Minister Mieke Vogels : Zoveel drugsdoden zijn er niet.

Mevrouw Marijke Dillen : De doelstelling zou kunnen slaan op het aantal drugsgebruikers. U weet

Dillen

ook dat heel wat jongeren experimenteren en daarna – gelukkig – stoppen.

Mevrouw de minister, een op vijf jongere gebruikt drugs. Dat is angstaanjagend. Ik heb zelf een dochter van 15 jaar. Als ze 9 vriendinnen uitnodigt, zijn er 2 die experimenteren. Gelukkig stopt een deel ermee. Uit alle studies blijkt echter dat een andere groep niet het karakter heeft om er een punt achter te zetten. Die jongeren raken verslaafd en grijpen naar zwaardere middelen. Dat deel van de problematiek is de meest ernstige.

Ik blijf hameren op het feit dat het totaal verkeerd is drugs, alcohol en tabak op dezelfde lijn te plaatsen. Ik wens echter met dezelfde kracht te beklemtonen dat ook het gebruik van tabak en alcohol gevaarlijk is. U zult me nooit een pleidooi horen houden voor die producten. Mevrouw de minister, het klopt dat het gebruik van alcohol bij 40-plussers steeds toeneemt. Dat is stof voor een andere discussie.

Er is in deze commissie verscheidene malen gezegd dat het alcoholgebruik angstaanjagend toeneemt. Ik heb het dan over die fameuze alcoholpops. We kunnen niet meer naar een brave scoutsuif gaan of we treffen er bakken Bacardi Breezer aan. Ik heb het zelf nog meegemaakt vorige week.

De dranksector heeft de zaak bijzonder handig aangepakt. De fabricanten proberen de jongeren op latere leeftijd te binden aan zware drank. Ik heb zelf de proef op de som genomen. Zo'n breezer smaakt naar Fanta of een gewone limonade. Jongeren zien daar het gevaar niet van in. Ook dat is een belangrijk probleem. Dit geeft ons echter niet het recht om de drugsbestrijding niet als een absolute prioriteit te beschouwen.

De voorzitter : Mevrouw Van De Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. We kunnen straks die discussie voortzetten. Ik zal me immers aansluiten bij de vraag van mevrouw van Kessel over de gezondheidsdoelstellingen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over slachtofferhulp

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het schrappen van kosten van personeel bij slachtofferhulp door de federale minister van Justitie

Vraag om uitleg van de heer Frans De Cock tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de mogelijke budgetbeperkingen voor de centra voor slachtofferhulp die in alle arrondissementen werden opgericht

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de goede werking van diensten Slachtofferhulp

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over slachtofferhulp, van mevrouw Dillen tot minister Vogels, over het schrappen van kosten van personeel bij slachtofferhulp door de federale minister van Justitie, van de heer De Cock tot minister Vogels, over de mogelijke budgetbeperkingen voor de centra voor slachtofferhulp die in alle arrondissementen werden opgericht en van mevrouw Van Den Heuvel tot minister Vogels, over de goede werking van diensten Slachtofferhulp.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik kreeg een schok toen mijn medewerkster zwaaide met een artikel met als kop : 'Verwilghen zet mes in slachtofferhulp'.

Ik ben nagegaan wat er in feite aan de hand is, want het is een vreemde zaak. Mevrouw de minister, u hebt in de beleidsnota het belang van slachtofferhulp onderschreven. Ook in het justitieel welzijnswerk zou er extra ondersteuning worden geboden. Er zou worden gewerkt aan de opvang van jonge slachtoffers in het verkeer.

Becq

Slachtofferhulp wordt mee georganiseerd door het steunpunt Algemeen Welzijnswerk. Heel wat vrijwilligers werken mee om vorm te geven aan de begeleiding van slachtoffers. Hoewel het Jaar van de Vrijwilliger voorbij is, blijven deze mensen toch belangrijk. De meer dan 200 vrijwilligers in de slachtofferhulp moeten de nodige ondersteuning krijgen inzake opleiding, coaching, enzovoort. Die zaak moet worden gestructureerd door personeelsleden. Op dit ogenblik gebeurt dit door twaalf contractuelen.

Er bestaat een protocolakkoord over de samenwerking tussen het Vlaams en het federaal niveau op het vlak van justitieel welzijnswerk en onder meer slachtofferhulp. In het artikel staat dat minister Verwilghen per brief de 12 personeelsleden zou hebben verwittigd dat er binnenkort geen geld meer zou zijn. Mevrouw de minister, noch het steunpunt, noch uzelf zouden hiervan verwittigd zijn. Het protocolakkoord van 26 maart 2001 bepaalt nochtans dat de federale minister van Justitie en de Vlaamse minister van Welzijn – en ik citeer : ‘intensief en constructief zullen samenwerken aan een complementair beleid ten opzichte van alles wat zich afspeelt in het grensgebied tussen een justitieel- en veiligheidsbeleid enerzijds en een integraal en kwaliteitsvol welzijns- en gezondheidsbeleid anderzijds’.

In het hoofdstuk over Slachtofferzorg lees ik dat : ‘door de Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn, zal worden voorzien in de nodige personele en financiële omkadering van de diensten waarvoor zij bevoegd is, rekening houdend met de beschikbare kredieten’. Ik lees verder ook dat : ‘zal worden gestreefd naar een nationaal overlegorgaan inzake het slachtofferbeleid waarbij zowel het concept als de uitbouw en de werkzaamheden het resultaat zullen zijn van een evenwaardige participatie van alle bevoegde instanties’. Er staat zelfs : ‘indien uit een analyse van de bestaande toestand zou blijken dat bepaalde voorzieningen worden gesubsidieerd voor activiteiten die tot het bevoegdheidssterrein van de andere overheid behoren, de financiering zal worden overgenomen door de bevoegde overheid’.

Mevrouw de minister, ik veronderstel dat minister Verwilghen zich baseert op dat laatste geciteerde. Hij meldde immers dat hij heeft vastgesteld dat de dienst Slachtofferhulp, die wordt georganiseerd door het steunpunt Algemeen Welzijnswerk, tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister behoort en

dat de financiering bijgevolg door haar zal worden overgenomen.

Ik neem aan dat binnen het geschetste theoretisch kader wordt gewerkt. Ik stel echter vast dat er geen overleg werd gepleegd. Of klopt dat niet ? Het is in elk geval jammer dat de betrokkenen in de onzekerheid zitten, want ze weten niet wat gedaan. Moeten contracten worden opgezegd ? Kan het werk worden voortgezet ? Kan men de slachtoffers blijven opvangen ? Slachtofferhulp is toch een belangrijke prioriteit van de regering.

Mevrouw de minister, hebt u overleg gepleegd met de federale minister ? Zo ja, welke houding hebt u aangenomen ? Bent u klaar om de personeelsleden over te nemen ? Kunt u de betrokkenen op korte termijn geruststellen en melden dat ze kunnen blijven ? Kunt u er op lange termijn voor zorgen dat de nodige middelen beschikbaar zijn ?

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, enkele weken geleden verscheen een krantenartikel met de bijzonder ondubbelzinnige titel ‘Verwilghen zet mes in slachtofferhulp’.

In het bericht werd gemeld dat de goede werking van de dienst Slachtofferhulp in het gedrang komt en dat de federale minister blijkbaar plannen heeft om de subsidie voor twaalf medewerkers te schrappen. Die plannen zijn ondertussen al in de praktijk omgezet door middel van een brief aan de medewerkers. Misschien kunt u ons op de hoogte brengen van de juiste inhoud ervan.

Inzake slachtofferhulp bestaat er een protocol tussen de Vlaamse minister van Welzijn en de federale collega's van Justitie en Binnenlandse Zaken. Tot op heden vielen de kosten van het personeel van slachtofferhulp ten laste van de begroting van de minister van Justitie. Die heeft nu blijkbaar andere plannen, want hij wil dat alle medewerkers van de dienst Slachtofferhulp door u worden gesubsidieerd. Zijn redenering luidt dat bijstand aan personen een Vlaamse materie is.

Mevrouw de minister, als het gaat over het afwimpelen van uitgaven door de federale overheid en over het overhevelen ervan naar Vlaanderen, is er blijkbaar plots geen sprake meer van een bevoegdheidsprobleem en mag Vlaanderen, in tegenstelling tot in andere dossiers, zijn bevoegdheden wel uitoefenen. Dat betekent dat er bijkomende uitgaven zijn, ten laste van uw begroting. Als er geen bijko-

Dillen

mende middelen worden vrijgemaakt, dreigt de werking van de dienst in gevaar te komen en zullen in een aantal gerechtelijke arrondissementen één op vier of één op vijf medewerkers verdwijnen.

Nochtans zijn we het er allemaal over eens dat de dienst Slachtofferhulp bijzonder belangrijk is. Van-daag blijven slachtoffers van allerhande vormen van criminaliteit nog al te vaak in de kou staan. Maar ook zij hebben rechten en verdienen onze bijzondere aandacht. De overheid heeft de plicht hiervoor de nodige financiële middelen vrij te maken.

Mevrouw de minister, ik wil u graag de volgende vragen stellen. Wat is uw standpunt over dit dossier ? Is uw departement bereid om vanaf volgend begrotingsjaar in bijkomende financiële mid-delen te voorzien zodat de werking van de dienst kan worden verzekerd ? Hebt u overleg gepleegd met minister Verwilghen ? Uit persberichten kun-nen we afleiden dat dat niet het geval was. Kunt u een toelichting geven ?

We hebben het over het afschaffen van de subsi-dies voor twaalf medewerkers van de dienst Slacht-offerhulp in Vlaanderen vanaf 2003. Weet u of de-zelfde maatregelen worden genomen in de andere gerechtelijke arrondissementen in het Franstalig landsgedeelte ? Wordt ook daar het mes in de sub-sidiëring gezet ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik zal nog korter zijn, want het probleem is bij iedereen bekend. Ik weet na-tuurlijk wel dat de begroting voor 2003 nog niet be-staat. Toch pleit ik er nu al uitdrukkelijk voor om in de nodige middelen voor slachtofferhulp te voor-zien. Het kan immers niet dat de werking van de dienst tijdelijk wordt stopgezet als gevolg van een gebrek aan middelen. Uit de krantenberichten kunnen we afleiden dat er steeds meer hulp aan slachtoffers nodig is. Ik vraag u daarom om reke-ning te houden met het probleem tijdens de begro-tingsbesprekingen. Ook een verwittigde vrouw is er waarschijnlijk twee waard.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voor-zitter, mevrouw de minister, ook ik zal het kort houden. Ik wil nog een concrete vraag toevoegen

aan de lijst. Wanneer valt de federale steun precies weg ? Volgens de media is dat al het geval na 2002. In de bevoegde federale commissie was er echter sprake van federale middelen tot na 2003. Er werd gezegd dat de zaak vóór 2004 moet worden opge-lost. Er werd ook verteld dat u de twaalf perso-neelsleden er via een brief al van hebt verwittigd dat u nog niet zeker weet of de trajecten al dan niet worden verlengd. Alle betrokkenen bevinden zich daardoor nu in een situatie van grote onzekerheid.

Mevrouw de minister, wanneer wordt de federale ondersteuning stopgezet ? Ik neem aan dat u het belang van de slachtofferhulp blijft onderschrijven. Kunt u dit bevestigen ? Hoe en onder welke voor-waarden wilt u de ondersteuning garanderen ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, op 17 februari 2002 heb ik een brief gestuurd aan de federale minister van Justitie. In die brief heb ik mijn beklag gedaan over het feit dat er geen enkele vorm van overleg heeft plaatsgevonden voordat de zogenaamde projecten ‘Burgers voor burgers’ wer-den stopgezet en over het feit dat de betrokken sectoren daarvan niet op voorhand op de hoogte werden gebracht. Nochtans zijn er meerdere instru-menten die het overleg noodzakelijk maken.

Ik betwist niet dat het project inhoudelijk tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap be-hoort. In het protocolakkoord dat ik op 26 maart 2001 met minister Verwilghen sloot, heb ik me geëngageerd om te voorzien in de nodige persone-le en financiële omkadering van de diensten waar-voor ik bevoegd ben, evenwel rekening houdend met de beschikbare middelen en het beleid van de Vlaamse regering.

In mijn brief aan minister Verwilghen, waarvan een kopie naar alle centra voor slachtofferhulp is ge-stuurd, heb ik meegedeeld de subsidiëring van de elf werknemers in kwestie aan te kaarten tijdens de begrotingsbesprekingen voor 2003. Aangezien de begroting voor 2003 onderworpen is aan de goed-keuring van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement, kan ik op dit ogenblik geen definitieve beslissing nemen, en geen zekerheid bieden over de verdere tewerkstelling van deze werknemers.

In zijn brief aan de centra voor slachtofferhulp voert minister Verwilghen aan dat er onvoldoende wettelijke basis zou zijn voor de financiering van het project ‘Burgers voor Burgers’. Ik betwist dat. De meeste projecten lopen al meer dan vijf jaar. Hun wettelijke basis is de wet van 30 maart 1994,

Vogels

houdende de sociale bepalingen. Titel IX, hoofdstuk 1, artikel 69 bepaalt dat er toelagen kunnen worden verleend aan specifieke projecten inzake slachtofferopvang. Deze wet werd gewijzigd door de wet van 25 mei 1999, waarin opnieuw 'projecten voor de justitiële slachtofferbejegening en voor de coördinatie ervan' worden vermeld.

Ik begrijp zeer goed dat de sector weinig gebaat is bij dergelijke schermutselingen. Er heerst onrust omdat de toelage van het ministerie van Justitie voor elf voltijdse personeelsleden verdwijnt. Zoals gezegd, zal ik mijn deel van het samenwerkingsakkoord uitvoeren. Ik erken de Vlaamse verantwoordelijkheid inzake slachtofferhulp, en zal mijn beleid terzake baseren op het evaluatierapport over het samenwerkingsakkoord van 7 april 1998 inzake slachtofferzorg. Dit rapport wordt eind maart 2002 verwacht.

In sommige berichten leek het wel alsof het verdwijnen van de toelage van het ministerie van Justitie de hele slachtofferhulp op de helling zet. Wat de vrijwilligerswerking betreft, wijs ik op de extra middelen die de centra voor slachtofferhulp hiervoor sinds 1998 krijgen. Het aantal personeelsleden van de centra werd in 2000 met 11,5 VTE (voltijdse equivalenten) uitgebreid tot in totaal 44 voltijdse medewerkers, goed voor 1.898.000 euro. De centra voor slachtofferhulp ondersteunen 200 vrijwilligers en bereikten in 2001 9.770 slachtoffers.

Daarnaast subsidieer ik bij het steunpunt Algemeen Welzijnswerk het project 'Begeleiding van de centra voor algemeen welzijnswerk inzake de uitbouw van het vrijwilligerswerk bij slachtofferhulp', waarvoor sinds 1 januari 2000 een voltijds stafmedewerker in dienst is.

Het is een niet geheel correcte voorstelling van zaken dat het vrijwilligerswerk onderuit zou worden gehaald door de eventuele beëindiging van het contract van de elf medewerkers voor het project

'Burgers voor Burgers'. Wel betekent dit een ernstige bedreiging voor de dienstverlening inzake slachtofferhulp, waarnaar de vraag voortdurend toeneemt. Ik zal bij de begrotingsbesprekingen voor 2003 bepleiten dat de Vlaamse overheid de toelage voor de betrokken werknemers overneemt, en ben verheugd dat ik hiervoor de steun van de commissieleden krijg.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, het verbijstert me enigszins dat u dit verhaal bevestigt. Blijkbaar wordt er wel een briefwisseling gevoerd, maar spreken minister Verwilghen en u elkaar niet meer. Ik heb daar vragen bij. Wordt er geen overleg gepland over een concrete regeling voor de slachtofferhulp ? U stelt dat de slachtofferhulp weliswaar niet ten onder zal gaan door het verdwijnen van de toelage voor elf personeelsleden, maar dat dit toch een serieuze aderlating betekent. Mijns inziens is er dan toch nader overleg nodig. Zal dit soort incidenten nog meer voorkomen ?

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, u werd via een brief koudweg voor een voldongen feit gesteld. U hebt wel een brief teruggeschreven, maar moet in feite uw plan trekken. Dat is toch een merkwaardige manier van werken.

Mijns inziens is het noodzakelijk dat slachtofferhulp permanent en in toenemende mate aandacht krijgt. Misschien komt de dienstverlening niet helemaal op de helling te staan, maar met elf personeelsleden minder werken is toch een fameuze aderlating. Ik hoop dat het Vlaams Parlement zijn verantwoordelijkheid zal nemen en voor bijkomende steun zorgt, als de federale overheid dat niet doet. Het moet ervoor zorgen dat deze dienstverlening niet alleen niet in het gedrang komt, maar zelfs sterker wordt gesteund.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.36 uur.*